

Dünya Su Forumu Bülteni

5. Dünya Su Forumu Günlük Raporu

5. Dünya Su Forumu Sekreteryası ve Uluslararası Sürdürülebilirlik Gelişme Enstitüsü işbirliği ile yayınlanmıştır

ELEKTRONİK ORTAMDA [HTTP://WWW.IISD.CA/YMB/WATER/WORLDWATER5/](http://www.iisd.ca/ymb/water/worldwater5/)
YAYIN #3, CİLT 82, NUMARA 18, PERŞEMBE, 19 MART 2009

5th WORLD WATER FORUM
İSTANBUL 2009

iisd | Reporting
Services

5. DÜNYA SU FORUMU ANA NOKTALARI: 18 MART 2009 ÇARŞAMBA

5. Dünya Su Forumu 18 Mart'ta İstanbul, Türkiye'de devam etti. Katılımcılar Afrika ve "Türkiye'nin içi ve çevresindeki" bölgeleriyle ilgili bölgesel sunumlara katıldılar. Parlamenterler gün boyunca siyasi sürecin parçası olan sonuçları hazırlamak amacıyla toplandılar. Parlamenterler aynı zamanda tematik oturumlara ve yan etkinliklere katıldılar. Su Fuarı ve Su Sergisi ise Forumun iki ayrı toplantı yerinde devam etti.

Türkiye'nin geçmiş Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel bölgesel "Türkiye'nin içinde ve civarında" adlı oturumdaki katılımcılara hitap etti.

BÖLGESEL OTURUMLAR

TÜRKİYE'NİN İÇİNDE VE CİVARINDA: Türkiye Devlet Su İşleri Genel Müdürü, Haydar Koçaker, bölgesel süreci başlatmak için tüm paydaşların katılımı ile 22 hazırlık oturumu yapıldığını bildirdi.

Dünya Su Konseyi (DSK) Başkanı, Loïc Fauchon, Türk hükümetinin 5. Dünya Su Forumunu organize etmesindeki başarı için tebrik etti. Sayın Fauchon, bu Forumda birçok "ilke" imza atıldığını bildirdi. Bu "ilkleri" şöyle sıraladı: hükümet temsilcilerinin dört değişik politik düzeyde Foruma katılımları- yerel yöneticiler, parlamenterler ve millet meclisi üyeleri, bakanlar, devlet liderleri. Sayın Fauchon, Forumun sonuçlarının bütün dünyaya suyun önemini anlatacağını belirtti.

Haydar Koçaker, Türkiye Devlet Su İşleri Genel Müdürü

Soldan-Sağa: Oktay Tabasaran, Dünya Su Forumu Genel Sekreteri, ve Veyssel Eroğlu, Türkiye Çevre ve Orman Bakanı

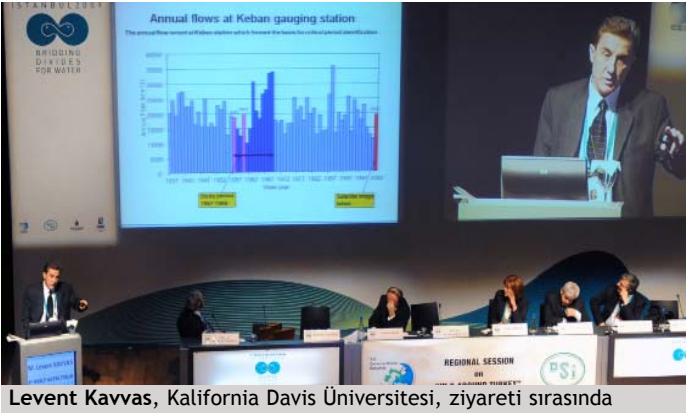
Veyssel Eroğlu, Türkiye Çevre ve Orman Bakanı

Türkiye Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan Veyssel Eroğlu, "çevresel değişimlerin" özellikle de kuraklık ve sel yönetimi bağlamında uyum ve zararı azaltma stratejilerinin uygulanmasını gerektiğini anlattı. Su yönetimi ile ilgili yeni ortaya çıkan ortaklıkları memnuniyetle karşıladığını söyledi.

Türkiye'nin su yönetiminde yüzyıllara varan tecrübesi olduğunu ve İstanbul'un da "su yönetimi teknolojilerinde" ana bir merkez olduğunu vurguladı.

Türkiye'nin geçmiş Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, insanların suyun yönetimini daha iyi bir şekilde yaparak dünyayı korumak yükümlülüğü altında olduklarını belirtti. Sayın Demirel "suyun evrenin merkezi" olduğunu vurguladı. Sayın Demirel içilebilir suyun az bulunan bir kaynak olduğunu yineledi ve nüfus artışının hali hazırda güvenilir içme suyu ve sanitasyona erişimi olmayan milyonlarca insanın durumun çok daha fazla zora sokabileceğini de bildirdi. Barajların ekonomik büyüme ve sosyal ilerleme üzerindeki önemini de vurguladı.

Dünya Su Forumu Bülteni, Dünya Müzakereleri Bildirimi © <enb@iisd.org> yayıncısı olan Uluslararası Sürdürülebilir Gelişme Enstitüsü'nün (USGE) <info@iisd.ca> bir yayımıdır. Bu yayın Robynne Boyd, Claudio Chiarolla, Alexandra Conliffe, Tallash Kantai, Wangu Mwangi, Kate Neville, ve Anna Schulz tarafından yazılmış ve düzenlenmiştir. Fotoğrafçı Leila Mead'dir. Elektronik ortam yayını hazırlayıcısı Diego Noguera'dır. Türkçe versiyonu Marlen Kokaz-Roy, düzeltmeleri C. Jocelyne Kokaz-Muslu tarafından yapılmıştır. Editör Lisa Schipper'dir, Ph.D. <lisa@iisd.org>. USGE Haberleşme Servisi Direktörü Langston James 'Kimo' Goree VI'dir <kimo@iisd.org>. Bu toplantının kapsamı ile ilgili fonlar 5. Dünya Su Forumu Sekreterliği tarafından temin edilmiştir. USGE'ye 161 Portage Avenue East, 6th Floor, Winnipeg, Manitoba R3B 0Y4, Canada; tel:+1-204-958-7700, fax:+1-204-958-7710 bilgilerinden ulaşabilirsiniz. Bültendeki görüşler yazarların görüşleri olup USGE'nin konu ile ilgili görüşlerinden farklı olabilir. Bültenin alıntılar gerekli akademik referanslar verilerek başka yayınlarda kullanılabilir. Bültenin elektronik kopyaları e-posta listelerine (HTML ve PDF formatları ile) gönderilecektir. Aynı Bülten <http://www.iisd.ca/> adresinden de ulaşabilirsiniz. Bültenle ilgili bilgi edinmek ve bültenle ilgili haberleşme hizmetleri için, USGE Direktörü <kimo@iisd.org>, +1-646-536-7556, 300 East 56th St., 11A, New York 10022, United States of America ile temasa geçiniz. 5. Dünya Su Forumuna katılan USGE ekibine <alexandra@iisd.org> e-posta adresinden ulaşabilirsiniz.

Levent Kavvas, Kaliforniya Davis Üniversitesi, ziyareti sırasında

Veysel Eroğlu daha sonra bakanlar düzeyinde bölgesel iklim değişimi ile ilgili oturumu yönetti. Sayın Eroğlu hukuki düzenlemelerin, erken uyarı sistemlerinin, uyum stratejilerinin ve işbirliğinin önemine değindi. Ürdün Su ve Sulama Bakanı, Raed Abu Saud işbirliğini destekleyen mekanizmaların önemini vurguladı ve sınır aşan sular için hukuki düzenlemelerin önemini anlatmıştır. Kırgızistan Su Kaynakları ve İşletmesi ve Tarım Bakanı Yardımcısı, Baratlı Koshmatov, ülkesinde iklim değişimine uyum için yapılan çalışmalardan bahsetti.

Fas Su ve Çevre Devlet Bakanı Abdelkbir Zahoud, ülkeler arası ortaklıkları kurmak için bilim ve teknolojinin önemine dikkat çekti. Tacikistan Su Kaynakları İdaresi Bakanı, Said Yokubzod, BKHnin belirlediği hedefleri hatırlatmış, bu hedeflerin bölgesel süreçleri uygularken ve uluslararası on yıllık su planları hedefleri çerçevesinde de uygulanmalarını önermiş ve 2012 yılını Uluslararası Su Diplomasisi yılı ilan etmek için teklifte bulundu.

Yakın Doğu Üniversitesi Rektör Vekili, Hüseyin Gökçekuş, Dünya Bankası'nın Küresel Su Ortaklığı bildirisinin kuzey Kıbrıs'ta ki kuraklık dahil olmak üzere Akdeniz'deki çeşitli sorunları açığa çıkardığını belirtti. Sayın Eroğlu, güney Türkiye'den kuzey Kıbrıs'a asma boru hattı döşemek yolu ile su temin edilmesi projesini anlattı.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden Doğan Altınbilek tarafından yönetilen oturumda İstanbul'daki su durumu ile ilgili çeşitli sunumlar yapıldı. Ege Üniversitesinden, Ünal Öziş Türkiye'de su işlerini anlattı. Sayın Öziş Türkiye'de kullanılan barajlar, su depoları ve kanallar konusunu anlattı ve bunların bazısının 500 yıldan fazla kullanıldığını da vurguladı. İstanbul Teknik Üniversitesi'nden, Hasan Sarıkaya "Türkiye ve çevresindeki yöreler için bölgesel iklim değişikliği senaryoları" konulu sunumu yaptı ve bu sunumda bölgede uyum ve zararın azaltılması stratejilerinin uygulanmasının önemine değindi. Sayın Sarıkaya, yazın derecelerinin arttığına ve kışın

Gün boyunca yerel dansçılar delegelere sunum yaparken

Ödül kazananlardan biri Türk Günü Teknik Oturumu Ödülü Resepsiyonu sırasında ödülünü gösterirken

ise yağmur oranlarında azalma olduğuna dikkat çekmiş ve ileride Türkiye'nin su azlığı ile ilgili sorunlarla karşı karşıya kalacağını sözlerine ekledi.

Kaliforniya Üniversitesi Davis'ten Levent Kavvas, su dengelerini inceleyen Fırat-Dicle nehri su bölümü çizgisi hidro-klimatik modelini anlattı. Sayın Kavvas havzada ve havza çevresindeki bölgede meydana gelen hava derecelerindeki artışın karın erimesine ve bunun sonucunda havzadaki su seviyelerinde artışlara neden olduğunu belirtti.

İstanbul Su ve Kanalizasyon İşleri İdaresi'nden, Aynur Gerzile, Haliç Çevre Koruma Projesini "Geçmişten Günümüze Haliç" başlığı altında sundu. Sayın Gerzile, sanayileşmeye ve nüfus artışına dayalı ciddi boyuttaki kirliliğin 653 milyon ABD dolarına varan projeyi gerekli kıldığını anlattı. Proje kapsamında Haliç'i çevreleyen bölgelerin onarımı, çevreye yeniden kazandırılması ve güzelleştirilmesi amaçlanmış ve bu amaçla geri dönüşüm yolu ile toplanan atık sular şehir içinde başka projelerde kullanıldı.

Devlet Su İşleri'nden, Ömer Özdemir Büyükşehir İçme Suyu İnisiyatifi adlı sunumu gerçekleştirdi. Sunumda İstanbul da oturan sakinlere temiz içme suyu temini projesi anlatıldı. İstanbul Büyükşehir Belediyesinden Raif Mermutlu, İstanbul içme suyu sağlama projesi üzerine açıklamalarda bulundu. Sayın Mermutlu, İstanbul'daki mevcut nüfus artışı ile İstanbul şehrinde oturanlara içme suyunun temin edilmesinde yakın zamanda büyük sorunlarla karşılaşılacağını belirtti.

AFRİKA: Afrika Su Bakanlar Konseyi (ASBK) İdari

Bai-Maas Taal, İdari Sekreter, ASBK

Sekreteri Bai-Maas Taal, bu toplantının Afrika Yerel Gazetesi için bir yayın olabileceği gibi yerel ve uluslararası dayanışma ile Afrika'yı bölen su ve sanitasyona yardımcı olabileceğini de sözlerine ekledi. Etiyopya Su İşleri Bakanı Asfow Dingamo Dünya Su Forumunda bir tek felaket senaryolarının Afrika'nın başarılarının da kapsanması gerektiğini açıkladı.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Su ve Sanitasyon Danışma Kurulu Başkanı (SSDK) aynı zamanda da Hollanda Portakal Prensi Willem-Alexander temel su sorunlarında genel bir yoksul birliği olduğunu dolayısıyla Afrika ve yandaşlarının bir an önce gerekli vaatleri yerine getirmesi gerektiğini açıkladı. Prens resmi gelişim yardımlarını daha başarılı yapmalarının onlara yardım edenler açısından önemli olduğunu ve gerekiyorsa SSDK'nın onlara gerekli yardımı yapacağını sözlerine ekledi.

5. Dünya Su Forumu Genel Sekreteri Oktay Tabasaran, bu su forumu sayesinde suyun uluslararası gündeme geldiğini ve karar mercilerinin bu konuları tartışabilecekleri forum

Erastus Mwencha, Başkan Vekili, AB Komisyonu

oluşturulduğunu bununla beraber su ile ilgili sorunların iletilebileceğini sözlerine ekledi. G8 Su ve Sanitasyon Uzman Grubu Başkanı Sfara Giorgio G-8 Afrika Su Müttefikleri nin kurulduğunu bildirdi. Bu müttefiklerin Tokyo ve Evian'dan alınmış dersler ile yola çıkacağını sözlerine ekledi.

Dünya Su Konseyi Başkanı Loïc Fauchon (DSK) “ yakından bakıyoruz ve dikkatli dinliyoruz” diyerekten Afrika'nın tecrübesini ve önceliklerini belirlemesini önerdi. Sayın Fauchon Afrika'nın su enstitüsyonlarının kendilerini bu tecrübeler doğrultusunda yeniden yaratmalarını ve buna bağlı olarak su haklarını Afrikada kendi deyimleri ile anlatmanın yolunu bulmaları gerektiğini belirtti. Ana konuşmacı, Afrika Birliği Komisyonu (ABK) Başkan Vekili Erastus Mwencha 2008 de Sharm el Sheikh şehrinde olan Afrika Birliği Zirvesindeki çıkan ve 25 Afrikalı Ülke Liderlerinde onayladığı su güvenliği ve sanitasyon ile ilgili vaatleri memnuniyet ile karşıladı. Sayın Mwencha konuşmasını sonlandırırken Afrika'nın tek bir ağızdan aynı şeyleri söylemesi gerektiğini belirtip kıtanın zorlu su ve bölünmüş sanitasyon sorunlarını birleştirmesi gerektiğini belirtti.

Dünya Meteoroloji Organizasyonu Genel Sekreteri Michel Jarraud (DMO) Afrika enstitüsünü güçlendirmek için DMO tarafından yapılan çabaların altını çizirken hidroloji çerçevesinde su yönetim sistemlerini nasıl daha ulaşılır ve devamlı yapabileceklerini açıkladı.

Afrika Kalkınma Bankası (AKB) Başkan Yardımcısı Mandala Gantsho Afrika bölgesel raporu: “ Afrika'daki Su Güvenliğini bölenleri birleştirme: Hali hazırda olan Politik Sözlerin yerine getirilmesi” adlı sunumu yaptı. 2025 Afrika su vizyonunda kapsayan ve de şu ana kadar olan kapsamlı danışmanlığı da içerdiğini belirtti. Sayın Gantsho son yıllarda artan su finansmanın hoş karşılarken elde olan sorunun büyüklüğüne değindi. Buna da şunları ekledi:

sulama alanlarının artırılması, Afrika'daki halkın % 60'ının sanitasyonunu geliştirmek ve kapasite aralıklarını çözümlemek gerekliliği.

Afrika Kalkınma Bankası'ndan Adrian Rakotobe “Afrika'nın Su Altyapısını Finansal Sürdürülebilirlik ile Büyütülebilmesi” ile ilgili yaptığı sunumda rapordaki hedeflere ulaşmak için senelik 50 milyar dolar harcama yapmak gerektiğini ve bununla gereken üç hedefi şu şekilde karşılayabileceklerini belirtti: temiz suya erişilebilirlik ve güvenilir sanitasyon, tarım için gerekli su, ve hidroelektrik gücü ile çok amaçlı depolama.

Afrikalı Havzaları Geliştirme Ağı'ndan Reginald Tekateka, iklim değişikliklerine adapte olabilen sistemlerin daha fazla bilgi yatırıma ve öğrenilmesine ihtiyacı olduğu gibi çeşitlilik, gerekli kurumlarda yapılması gereken değişiklikler ve elverişli alt yapının önemini vurguladı.

Kapanış oturumunda Güney Afrika 7 inci Afrika Bakanları Su Konseyine (ABSK) ev sahipliğini yapacağını belirtirken ikinci Afrika Su Haftasının Kasım 2009'da olacağını söyledi. Aynı zamanda üç sene sonra olacak olan 6. Dünya Su Forumu içinde adaylığını sundu.

POLİTİK SÜRECİ

PARLAMENTERLER

AÇILIŞ OTURUMU: Türkiye Büyük Millet Meclisi sözcüsü Köksal Toptan, dünyanın birçok yerinden gelen milletvekillerini ağırladı ve bu esnada küresel su krizinin ağırlığına ve su yönetimi ile ilgili etkili yaşamın önemli rolüne işaret etti. DSK başkanı Loïc Fauchon'ın yerine konuşan Pierre Victoria, 200 milletvekiline hitap ederken 5inci Dünya Su Forumu parlamento çıktısındaki anlaşmaya varılmış olan temel hususların faaliyete geçirilmesine olan gereksinimin altını çizdi.

Afrika Cumhuriyet'inden Celestion Leroy Gaombalet, paylaşılan suyun paylaşılan fırsatlar olduğuna ve yeni

Narcio Rodriguez (Brezilya)

çözümlerin ve yaklaşımların, Afrika'nın tatlı su talebini karşılamak açısından çok kritik olduğuna işaret etti. Kore Cumhuriyeti sözcüsü Cho Jin Hyeong kuraklık ve çölleşmenin Asya'da azalan bitki örtüsü ve yiyecek bulunabilirliğine sebep olduğuna, bunun yanında yenileme ve önleyici tedbirlerin periyodik kuraklık ve sel baskınlarından kaynaklanan gerilimi azalttığını iddia etti.

Brazilya sözcüsü Narcio Rodriguez, dünya çapında su sorunlarını ele alan parlamenterlerin çabalarını koordine etmek

Afrika Bölgesel Gününde Güney Afrika dansçıların gösterileri

Köksal Toptan, Türkiye Büyük Millet Meclisi

Parlamenter Oturumundan katılımcılar

üzere, DSK ve BMEKÖ- Uluslararası Hidroloji Programı, (UHP)'nin koruması altında kalıcı küresel su parlamentosunun oluşturulması çağrısında bulundu. Bununla beraber Latin Amerika'nın karşı karşıya olduğu suya ulaşmanın adaletsizliği; yeraltı su kaynakları üzerine olan yetersiz yasalar; ve su hizmetleri, fiyatlandırma, ve ekosistem hizmetleri ödemesi üzerine olan yasamanın etkin olmaması hususları üzerinde durdu.

Büyük Britanya ve Avrupa Konseyi sözcüsü Alan Meale, iklim değişikiminin su bulunabilirliği, su ekosistemleri, ve su felaketlerinin ortaya çıkması üzerine olan etkilerine dikkat çekti.

Ürdün sözcüsü Adnan Mohammad Badran, suya erişimin temel bir insan hakkı olduğunu vurguladı ve parlamenteler tarafından ulusal yasalarla uygulanması önerisinde bulundu.

İsviçre'den katılan toplantı başkanı Victor Ruffy, parlamenteler tarafından değerlendirilen şu dört konuyu tartışmaya açtı: küresel değişim; sınır ötesi sular; yerinden yönetilme; ve su ve temizlik hakları. Bir açış konuşmasında, Dünya Su Değerlendirme Programı (DSDP) sözcüsü William Cosgrove 3. Dünya Su Konseyi Geliştirme Raporu'nda adlandırılan su sorunlarını ele aldı.

OTURUM KONULARI:

TBMM'den Mustafa Öztürk, küresel değişim üzerine bir oturumun açılışını yaptı. Gelişmiş ülkelerin iklim değişikimi adaptasyon ve hafifletme mekanizmalarını kar yapma aracı olarak görmemeleri gerektiğini, ve birlikte hareket etmek ihtiyacı üzerinde durdu.

Görüşmeler sürerken, Irak'tan bir parlamenter bölgesel işbirliğini geliştirmek için Fırat ve Dicle nehirleri üzerine üçlü bir anlaşma yapılması çağrısında bulundu. Aynı zamanda Macaristan'dan bir parlamenter, politika ve bilimi birleştirmeyi vurguladı. Avrupa'da sürdürülebilir su kullanımı için daha etkin bir çerçeve geliştirmek üzere Macaristan'ı Avrupa Birliği Başkanlığında kullanmaya söz verdi. Boliva'dan bir parlamenter, buzulların su potansiyelinden yararlanmak için gerekli teknolojilere erişimin eksikliğinden yakındı. Bazı milletvekilleri su kirliliğini önlemenin önemini ve su kalitesi konusundaki anlaşmazlıkların etkilerini ve diğerleri Orta Afrika'da anlaşmazlıkların ve çevre problemlerinin doğal açıktan daha büyük bir tehdit olduğunu söylediler.

Almanya'dan Ursula Eid, sınır ötesi sular oturumunu başlattı. Birleşmiş Milletler Su Yolları Anlaşmasının onaylanmasını ve gelişmekte olan ülkelerdeki nehir havzası kuruluşlarının ODA kullanılarak güçlendirilmesini teşvik etti. TBMM'den Osman Coşkunoglu, bunların yanısıra, sınır ötesi

“çıkart paylaşımını” kolaylaştırmak üzere ulusal kanunlar çıkarılmasını ve nehir aşağısı ve yukarısındaki devletler arasında kabul edilebilir bir denge kurmak üzere sınırötesi sular antlaşması geliştirilmesini tavsiye etti.

Görüşmeler sırasında, bir Türk parlamenter sınır ötesi ve ulusal su yolları arasındaki farkın altını çizdi ve bu ayrı kaynaklar için ayrı antlaşmaların görüşülmesini tavsiye etti; öteki milletvekilleri ise Uluslararası Yasama Kurulu'nun sınır ötesi yer altı suları üzerine olan çalışmalarının önemine işaret ettiler.

Mısır'dan Salwa el Magoli yerel yönetim üzerine olan oturumun açılışını yaptı. Yerel yönetim ile ilişkilendirilen rüşvetçilik ve diğer potansiyel problemlerin önlenmesinde rolü olan etkili yasamanın üzerinde durdu. Yerel yönetim su toplama sınırları boyunca uygulanmalıdır dedi. Diğerleri “Dünya Su Parlamentosu” kurulmasını desteklediler. Milletvekilleri, barajların yararlarını ve sınır ötesi sulara baraj kurulmasının komşu ülkeler üzerindeki muhtemel zararlı etkilerini görüştüler.

TBMM'den Ali Rıza Alaboyun, su ve sanitasyon hakkı konusundaki sunumu açtı ve milletvekillerinin ayrımcılık yapmadan vatandaşlarına maddi güçlerinin yeteceği su ve sanitasyon sağlamaya gayret göstermeleri gerektiğini vurguladı.

Uganda'dan David Ebong, etkili su yönetiminin suya erişim insan hakkına temel olduğunu ve halka açık kaynak izlemesini; hakları tatbik etmek üzere mahkemelere erişim; esneklik; ve ortaklıkları içermesi gerektiğini iddia etti.

Müzakerelerde, bazı milletvekilleri suyun evrensel bir hak olduğunu ve suyun tedarik edilmesinin bir kamu kurumu sorumluluğu olduğunu belirtti. Diğerleri suyu bir insan hakkı olarak anayasallaştırmanın zorluklarına ve gelişmekte olan ülkelerin su ve sanitasyon hizmetleri sağlamadaki güçlüklerle işaret etti.

Birleşik Devletler'den Richard Durban, oturumu geliştirmekte olan ülkelerdeki 100 milyon insan için su tedarik etmeyi sağlayan, Birleşik Devletler Senatosu'ndaki yasayı duyuran bir video bildirisiyle sonlandırdı.

TEMATİK OTURUMLAR

KÜRESEL DEĞİŞİM VE RİSK YÖNETİMİ

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM YETERLİ OLARAK FİNANSE EDİLEBİLİR Mİ?: KfW Kalkınma Bankası'ndan, Juergen Welschof, “Uyum için finansal problemlerin aşılması” başlıklı oturumu açtı. Oturumda, finansmanı etkili kullanan projelerin, finansman için yeni kaynaklar ve mekanizmalar bulunması kadar önemli olduğu konusunu vurguladı. Dünya Su Değerlendirme Programı'ndan (DSDP) William Cosgrove, Dünya Su Kalkınma Raporu (DSKR-3) baş yazarlarından olup DSKR ile ilgili ana konulara temas etti. Raporda para verenlerin bu sektöre desteklemeleri için devletlerin su yatırımlarını öncelik sıralamasına tabii tutmaları gerektiğini anlattı.

Avrupa Kalkınma Bankası'ndan Christoph Gleitsmann başkanlığında yönetilen ilk oturumda ulusal düzeyde uyum planlaması yapan 3 değişik ülkenin deneyimleri anlatıldı. Tunus Tarım ve Su Kaynakları Bakanı Mohamed Ben Saka, ülkesinin uyum için eylem planını anlattı. Sayın Saka planın kısa vadeli risk yönetimleri yerine uzun vadeli stratejiler üzerinde durduğunu vurguladı. Almanya Teknik İşbirliği Organizasyonu'ndan Eberhard Goll, uyum için birden

Mustafa Öztürk, Türkiye Büyük Millet Meclisi

William Cosgrove, BMSDSDP

fazla seviyede- yerel, bölgesel, ulusal yapılacak çalışmaların önemini belirtti. Çek Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı'ndan Pavel Puncochar kendi kendine yetebilir duruma gelecek ve iyi tasarlanmış projeler için çağrıda bulundu. Bu tip projelerin devlet ve kamunun da desteğini çekeceğini belirtti. Hollanda, Taşıma Bayındırlık İşleri ve Su Yönetimi Bakanı Niels Vlaanderen uzun vadeli ve güvenilir finansman bulunmasının, denetim stratejilerinin geliştirilmesi, ve uyum politikalarının daha geniş tabanlara yayılmasının önemini vurgulamıştır. Taraflar arasında aşağıdaki konularla ilgili sorular oluşmuştur: finansal krizin hükümetten sağlanacak finansman üzerindeki etkileri, bütçe planlarına uyum çalışmaları, merkezden ayrı karar verme mekanizmaları ve yerel katılım.

Öncelikler ve uyum opsiyonları konulu ikinci oturumda, Dünya Bankasından Vahid Alavian su yöneticilerinin sürekli su belirsizlikleri ile uğraşmalarına rağmen, su yöneticilerinin kullandıkları yönetim araçlarının ve sistemlerinin düzenli olarak iyileştirilmeleri ve çeşitlendirilmelerinin önemine değindi. Denizaşırı Kalkınma Enstitüsünden Nanki Kaur ve Roger Calow ortak sunumlarında, uyum ve gelişim arasındaki farklılıklara ve benzerliklere dikkat çekmişlerdir. Sayın Kaur ve Sayın Calow

tarafından şu konulara da değinmişlerdir: kalkınmayı iklim değişikliğinden arındırmak, afete cevap verme mekanizmalarını güçlendirmek, altyapı yatırımları, entegre su kaynakları yönetimini herkese ulaşılabilir duruma getirmek. Karşılaştırmalı bir çalışmayı değerlendirirken sahara altı Afrika için ana problemin mevcut su kaynaklarına erişimin hızlandırılması olduğunu anlattılar.

Çin'in ise çok daha yüksek bir uyum kapasitesine sahip olduğunu ve birbiri ile çelişen talepleri karşılamak için çalıştığını açıkladılar. Mısır Su İşleri'nden Nadia Abdul Nil Deltasındaki uyum programları kapsamında yaptıkları çalışmaları anlattı. Sayın Abdul'un anlattığı programlar şunlardı: suyun verimli kullanımı ve tuzdan arındırma projelerinin artırılması ve iyileştirilmesi. Sürdürülebilir Gelişim için Dünya İş Konseyi daha iyi kararların verilebilmesi için mevcut analitik araçların çeşitlendirilmesinin gereğini vurguladı.

Üçüncü oturumda Dünya Bankasından oturumu yöneten Ron Hoffer, geleneksel maliyet-fayda analizi ve teknik yaklaşımları bu denli çok değişen şartlarında yetersiz kaldığını açıkladı dolayısı ile sosyal kaygıların adil dağılımı ve yükün paylaşımı gerektiğini sözlerine ekledi. Hollanda Su ve İklim Kooperatif Programı'ndan Marloes Bakker uyum ve gelişim arasındaki uyumsuzluğun projenin tasarımına ve finansmanına engel olduğuna deyinmiştir. Ayrıca Sayın Bakker uyum için finansmanın yeterli, adil, etkili ve önceden tahmin edilebilir olmasının gerekliliğini anlatmıştır.

Hollanda Bölgesel Su Makamları Ortaklığı'ndan Jan Schrijen, büyük ölçekli altyapı yatırımlarının merkezi hükümet tarafından yönetildiği, bölgesel makamların küçük ölçekli altyapıları denetlediği ve yerel ilgililerin bölgesel su vergisi ödediği ve su yönetimi faaliyetlerini desteklediği sel yönetim finansmanı için "Hollanda Modeli'ni" anlattı. Romanya Su Kurumu'ndan Schrijen ve Vasile Hollanda modelinin uygulanabilirliğini ve Avrupa Birliğinin sorumluluğun dağıtılmış olduğu su yönetimine desteğini tartıştılar.

Afrika Kalkınma Bankası ve Afrika Su Tesisi'nden Tefera Woudeneh yeni kaynaklar edinebilmek için farklı stratejiler sundu. Bunların arasında yerel kaynakları mobilize etme, daha temiz enerji üretimini teşvik ve dış bölgelerden para yardımı

talebi vardı. Hollanda Flemenk Su Sınırları Derneği'nden Rafael Lazaroms hedeflenmiş su vergileri ile ilgili genel düzenleme ilkelerini tartıştı. Bu vergilerin su yönetimi etkinlikleri ile ilgili güvenilir vergi geliri teşkil ettiğini ve bankaların kredi borçlarına karşılık da güvence görevi gördüğünü belirtti. Konu ile ilgili yerel vergi ödeyen kişiler ile de bu konun tartışılmasındaki önemi ekledi.

Katılımcılar önemli politik mesajları son oturumda göz önüne aldılar. Bazı katılımcılar karar mevkilerinin yetersiz verilerle yaklaşık bir fiyat adaptasyonunun doğru olup olmadığını tartıştılar. Başka katılımcılar ise her ne kadar var olan modellerin geliştirilmesinin gerekliliğinden bahsetseler de, ilk adımı atmak için yeterince "fırsatlar" olduğu konusunda anlaşıldılar. Su ve sanisyona eşitlikçi erişimin sağlanması için güçlü ve sorumlu kurumların önemi birkaç konuşmacı tarafından belirtildi. Danimarka Dış İşleri Bakanı Geert Aagaard, kapanış konuşmasında oturumun sonuçlarının 2009'da Kopenhag'da yapılacak olan BM iklim değişikliği müzakerelerinde göz önüne alınacak beş ana ilkeyi yansıttığını belirtti. Bu ilkeler: kalkınma hedeflerinin uygulanabilirliği, iklim değişikliği ile başa çıkmak için esnekliğin geliştirilmesi, güçlü bir yönetim çerçevesi, sağlam veri ve bilgi alışverişi ve yeterli finansmandır.

İDARE VE YÖNETİM

ACİL DURUMLARDA SU HAKKI: KURALLAR KOY VE UYGULA VEYA PRATİK OL: Fransa Açlığa Karşı Eylem'den (AKE) Jean Lapegue, oturumun amacını su ve sanitasyon hakkının tabii olduğu hukuki çerçeveyi belirlemek ve bu hakların acil durumlarda nasıl uygulanacakları tespit etmek ve en iyi sonuçların nasıl elde edileceğini saptamak olarak belirledi.

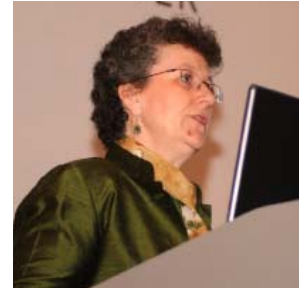
Uluslar arası Kırmızı Haç Komitesinden Cyril Laucci, su hakları ile ilgili uluslararası hukuki düzenlemelerinin ana noktalarını belirterek, uluslararası insanîyet hukuku ve uluslararası insan hakları hukuku arasındaki farklılıkları da açıkladı. Sayın Laucci, uluslararası insan hakları hukukunun Cenevre Anlaşması ve ilgili protokollerine tabii olduğunu ve esasen uluslararası ve sivil askeri uyumsuzluk yaşayan devletlerde uygulandığını, uluslararası insanîyet hukukunun ise barış zamanlarında ve doğal afetler meydana geldiğinde uygulandığını belirtti.

BM Çocuklara Yardım Fonundan (BMÇYF) Clarissa Brocklehurst, ve AKE'den Julie Aubriot, BMÇYF tarafından yürütülen ve acil durumlarda su ve sanitasyon hakkını içeren Su, Sanitasyon ve Sağlık Projesini (SSSP) anlattılar. Sayın Aubriot, sadece birkaç kuruluşun hem su ve sanitasyon hem de insan hakları konusunda eşzamanlı çalıştıklarını belirtmiş ve bu gruplar arasında ortak bir dilin geliştirilmesinin önemini vurguladı.

Antoine Delepierre, Terre des Hommes insan haklarına dayalı yerinde uygulamalı bir yaklaşımı tartıştı. Aynı zamanda acil durumlarda toplumu da olaylara dahil etmenin yol açabileceği sorunlara değindi. BM Haiti'yi Stabilize etme Misyonu'ndan Jakaranda Neptune, her ne kadar Haiti Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar

Nadia Abdul, Mısır Iskenderiye Su Kuruluşu

Clarissa Brocklehurst, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu

Julie Aubriot, AKE

Yerel dansçılar öğleden sonra fotoğrafçılara poz verdi

Anlaşmasına (UESKHA) taraf olmamış olsa da; su ile ilgili insan haklarını ele almak açısından UESKHA'nın yararlı bir başlangıç noktası olduğunu bildirdi.

Ev Hakları ve Tahliye Ettirme Merkezi'nden Lara El-Jazairi, Kıyı Belediyeleri Gaza Su Hizmet Kuruluşu tarafından hazırlanan bir değerlendirme raporunu açıkladı. Raporla İsrail ile olan savaşın su ve sanitasyon altyapısı alanında 6 milyon ABD doları zarara neden olduğu belirtildi. Sayın El-Jazairi, İsrail'in işgalci bir güç olarak ve savaş sırasında yapmış olduğu uluslararası insan hakları ihlallerini sıraladı.

Filistin Su Otoritesi Hukuki Danışmanı Faud Bateh insan haklarının önemli bir parçası olan su hakkının ve sanitasyonun tanınması gerektiğini ve uluslararası su hukuku çerçevesinde de Filistinlilerin su haklarının tanınmasının önemini açıkladı. Sayın Bateh minimum su hakları yerine İsrail ve Filistin arasındaki suya erişilebilirliğin adil ve makul olmasının üstünde durulması gerektiğini bildirdi.

Taraflar arasında yapılan bugün ki görüşmelerde şu konular tartışıldı: acil durumların tanımı, özellikle acil durumların uzaması ve tekrar ettiğinde yapılması gerekenler, insanların günlük su tüketimini minimum 50 mL çıkartmak, özellikle doğru beslenme sağlanabildiğinde; uzun süreli acil yardımların uzun süreli kalkınma etkinlikleri ile bağlantılandırılmasının önemi, su haklarına gösterilen direniş sebepleri, devletlerin bağımsızlığı ve uluslararası toplumun devletlerinde uyumsuzluk olan insanlara su haklarının tanınması için gerekli yardımın sağlanabilmesi; ve Dünya Su Forumu Bakanlar Deklarasyonunda su haklarının tanınmasının önemi.

YAN ETKİNLİKLER

BİLL VE MELİND GATES VAKFI 'NDAN YARDIM ALANLAR İLE SOHBETLER: Vakfın Su Sanitasyon Sağlık Programı Direktör Yardımcısı Louis Boorstin ana gayelilerinin etki, sürdürülebilirlik ve ölçeklenirlik olduğunu belirtti. Vakfın özellikle sürdürülebilir çözümler üretmek üzerine yoğunlaşmak istediğini aynı zamanda liderlik ve bilginin de çok önemli olduğunu belirtti. Vakıftan yardım alan 4 kişi tarafından farklı sunumlar gerçekleştirildi.

PATH Güvenilebilir Su Projesi'nden Glenn Austin sürdürülebilir ve ölçeklendirilebilir su arıtma ve depolama araçlarını kapsayan proje ile ilgili bilgi verdi. Aynı zamanda sağlık zorlukları ile mücadele için ticari çözümlerin en yoksul halk için ulaşılması zor olduğu ve daha yaratıcı sistemler ile yoksul halkın da piyasaya dayanan kendi kendine yetebilir çözümler üretebileceğini belirtti.

Su ve Sanitasyon Programı'ndan Jae So, sanitasyon projesini global orantıya göre büyüme konulu sunumda sanitasyona ve onu destekleyen altyapıyı oluşturmaya yardımcı olan çevre sanitasyon sistemleri ile beraber sanitasyon piyasaya yaklaşımı ve toplum öderliğinde oluşan sanitasyondan söz etti.

Şehirli Yoksul için Su ve Sanitasyon'dan Sam Parker geniş şehir bölgelerinde yerel servis verenlerin desteklenmesi, su ve sanitasyon için özel sektörden gelen yardımların gerektiği gibi kullanımı, ve yerel organizasyonların geniş şehir alanlarında birbirlerine bağlanması ile ilgili proje kapsamında bilgi verdi.

Uluslararası Su ve Sanitasyon Merkezinden Ben Lamoree ve Catarina Fonseca Su Sanitasyon ve Sağlık Projesi maliyeti programı ile ilgili bilgi verdi. Aynı zamanda bu projenin uzun vadeli muhafaza ve sürdürülebilirliği daha istifadeli bir hale getireceğini belirttiler.

Oturuma katılan taraflar arasında şu konulara değinildi: dar gelirli halka ulaşılabilirlik zorluğu, kültürel farklılıkların proje uygulamasında görülebilecek zorlukları, öğrenmeye yönelik projelerin değerlendirme kriteri, su arıtımı ve sanitasyon servisleri oluşabilecek taleplerden doğan zorluklar, ve vakıftan yardım almış olan kişilerin politik ortamlarda projelerini nasıl hazırladıkları şeklinde idi.

FORUM ETRAFINDA

DÜNYA SU SERGİSİ VE FUARI: Dünya Su Fuar ve Sergisi Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu tarafından açıldı. Sergide uluslararası su ve çevre firmalarının stantları sergilendi. Sayın Eroğlu Türkiye'de devam eden 5. Dünya Su Forumunun önemini bu denli çok firmanın katılımcı olarak gelmiş olmasından anlaşılabileceğini belirtti.

Veysel Eroğlu, Türkiye Orman ve Çevre Bakanı, Dünya Su Sergi ve Fuar açılışı sırasında